

Važnost Božje riječi u životu vjernika

Ivan Benaković

Uvodna misao o važnosti Božje riječi u krilu Crkve

Što čovjek uopće može reći o Bogu, a da mu On sam ne progovori i to upravo u govoru koji nazivamo Božja riječ? I već će površni poznavatelji dinamike crkvenog života ustvrditi kako je Sveto pismo, odnosno Božja riječ temelj za govor o Bogu te samim time jedini putokaz za stvaranje istinske slike o Bogu. Jer prosječni vjernik, kako ga autor ovoga teksta voli nazivati, na kojemu god vjerničkom okupljanju da se pojavi uvijek će iznova slušati odlomke iz Biblije. Nema dakle liturgijskog slavlja u Katoličkoj Crkvi u kojemu ne bi odjekivala Božja riječ. Stoga se već na početku ovoga promišljanja o važnosti Božje riječi u životu vjernika s izrazito velikom jasnoćom može se konstatirati kako je Božja riječ temelj za izgrađivanje autentičnog vjerskog života. No, važno je sada pogledati zašto bi to bilo tako.

Stvaranje „novih priča“ jer ne shvaćamo „stare“

Naime, odveć banalno oslušivanje ljudskih razgovora o temeljnim životnim problemima pažljivom ili nepažljivom slušatelju istih daje do znanja kako čovjek koji je vjernik ima bezbroj problema pred kojima nekada stoji uistinu konsterniran ne znajući kako ih razriješiti. Problemi su razni. Od slamanja brakova preko bolesti do ovisnosti kojima čovjek današnjice sve više biva izvrnut do te mjere da mu se njegov život učini bezvrijednim i isuviše besmislenim. Majke i očevi gledajući djecu kako lutaju ne nalazeći mjesto vlastite pripadnosti i izgradnje žića, a ujedno i sami pritisnuti problemima svoje svakodnevnice, ponekada doista stoje bespomoćni pogleda uprtog u nebo vapići za oslobođenjem od bremenitosti života.

Ipak, u svemu tome rijetki posegnu i za biblijskim tekstovima koji ni više ni manje nego progovaraju o istim problemima. Sretnici koji te tekstove otkriju brzo uviđaju kako njihovi problemi nisu samo njihovi te ni u kom slučaju nisu problemi koje je stvorilo društvo XXI. st., nego su njihovi problemi stari koliko i čovjek. Jer netrpeljivost među braćom, pohlepa, preljub, nasilje i posvemašnje lutanje čovjeka koji ne nalazi mira pod vedrim nebom, problemi su o kojima čitamo već na prvim stranicama Svetog pisma (usp. Knjiga Postanka). No, ti tekstovi čovjeku se ipak uvijek učine nekako dalekim i tako stranim da se ne prepuštaju njihovoj dinamici, a samim time ni otkriću njihova smisla za vjernički život. Samim time čovjek tako biva prepušten sebi i svojim riješenjima koja nisu kadra razriješiti svu bjeđu problema u koje je zapao. I tada, niti ne znajući, čovjek kao da sam ponovno počinje pisati biblijske tekstove u

kojima je on sada glavni lik. Lik koji traga za smislom sebe i svojega života na zemlji. Autor pak ovoga teksta svjedokom je mnogih takvih “novih biblijskih naracija” koje se njemu ne čine novima jer solidno poznaje one “stare”. On ovim „novim autorima“ tada pokušava protumačiti one “stare” kako bi im njihovi vlastiti postali jasnijim te samim time smislenim. I tako započinje put ponovnog otkrivanja “starog” kako bi nam ono naše sebi vlastito “novo” postalo podnošljivijim za življenje.

Riječ koja otvara oči

Sve do sada navedeno željelo nam je prikazati smislenost i veliku važnost biblijskih naracija jer u njima se s jedne strane otkriva Božji lik, a s druge strane sva lica i naličja čovječstva dobivaju svoju jasnoću. Stoga je godišnja proslava Nedjelje Božje riječi na Treću nedjelju kroz crkvenu godinu uistinu velika pastoralna prigoda da se vjernicima i nevjernicima otkrije sva ljepota i smislenost biblijskih tekstova. Jer tko zna, možda im upravo oni donesu riješenja za životne bitke koje vode svakoga dana. Naravno, pod uvjetom da se biblijskom tekstu pristupa s dozom iskrene vjere i otvorenosti za njegovu dinamiku.

Ne čudi nas stoga da i papa Franjo u dokumentu *Aperuit illis (Otvori im oči)* kojim ustanovljuje Nedjelju Božje riječi naglašava važnost Svetog pisma u životu vjernika upravo iz razloga što je biblijski tekst performativan, odnosno oblikovateljski (usp. *Aperuit illis*, 2.). On ima snagu oblikovati i mjenjati ljudske živote. Samim time, kako će Franjo i naglasiti, to je pastoralna prigoda koju ne bi trebalo propuštati (usp. *Aperuit illis*, 5.). Pri tome se sjetimo da je još sv. Pavao u svojim spisima naglašavao važnost argumentacije na temelju autoriteta, a onaj temeljni bila su mu Pisma. Na koncu, samo otajstvo Isusove osobe posvjedočeno evanđeoskim naracijama, bez poznavanja Pisama biva zatamnjeno i uvelike nejasno. Tako primjerice čitajući tekstove iz evanđelja koji govore o Isusovu djetinjstvu, a onda i mucu i smrti bez poznavanja starozavjetne baštine na temelju koje isti nastaju uvelike biva nejasno. Shodno tome dovodi se u pitanje i shvaćanje otajstva Boga koji se u osobi Isusa Krista objavio. Time sv. Jeronim i njegova čuvena izreka da je nepoznavanje Pisama sukladno nepoznavanju Krista, samo dobiva sve više na aktualnosti.

Poznavanjem Pisama do zdrave teologije i vjerničke prakse koja ima smisla

Nepoznavanje Pisama osim što stvara probleme u kreiranju jedne zdrave sustavne teologije, stvara uistinu velike probleme i u prakticiranju osobne religioznosti. Vjernik neotranjen svetopisamskih tekstovima često na misna slavlja dolazi kao „proleter“ koji traga

za jedinstvom i ucjepljenošću u Kristovo otajstvo, no to mu ne polazi za rukom. Misna slavlja mu se često čine predugim i nejasnim te se u njemu bude jednaki osjećaji kao na nogometnoj utakmici bez golova. K tome se tragičnost trenutka produbljuje i činjenicom da mu nitko ne posluži pivo koje bi mu barem malo ublažilo probleme koje u njemu izaziva nerazumijevanje svećenikovih ritualnih pokreta na oltaru.

Naime, kako shvatiti da moramo moliti *Oče naš* i Bogu se obraćati kao ocu i k tome smo upućeni govoriti kako nas je on sam naučio moliti, a ne znamo ni gdje ni kada? Ili pak, kako shvatiti Jaganjca koji oduzima grijehe svijeta kada nam je Jaganjac tek nešto servirano na stolu i to u točno određenim prigodama koje niti ne moraju biti toliko vjerski obojane? O shvaćanju smisla propovjedi kao tumačenju biblijskih tekstova koji su netom bili naviješteni teško je govoriti. Jer mnogi u istoj propovjedi vide svećenikov monolog u kojemu se svađa sa samim sobom ili pak iznosi neka svoja mišljenja, a ne nauk Crkve po kojemu bi vjernik trebao živjeti. Nemali je broj i onih koji u istoj propovjedi misle kako se svećenik obraća upravo njima te poslije mise će reći kako je mislio baš na njih jer je gledao njih kada je govorio. Sve pak iz razloga neshvaćanja činjenice kako je propovjed aktualizacija, odnosno posadašnjenje biblijskog govora za zajednicu vjernika koja u svome sadašnjem trenutku treba istu Riječ prihvatiti i po njoj živjeti. Osobno kao pojedinci, ali i kao zajednica vjernika.

Svršetak pak misnog slavlja vjernika koji ovo sve proživljava izašavši iz crkve dolazi do obiteljskog doma u kojemu nailazi s jedne strane na nerazumijevanje ukućana koji nisu niti bili toliko hrabri pa se uputili na misno slavlje, a s druge strane sam ostaje prazan jer još jednom nije shvatio puno ili gotovo ništa od onoga što mu je bilo navješteno. Osobno pak zatim neshvaćanje navještaja zbog vlastitog nesnalaženja u susretu s biblijskim istinama često se potom pretače na prijenos istih istina na one koje susreće u svojoj životnoj okolini. Bilo pak da je riječ o radnim kolegama ili jednostavno o vlastitoj djeci kojima se redovito čudi što ne žele ići na katehezu i nedjeljnu misu.

Biblijski pastoral kao pokazatelj zalaganja oko Riječi u promijenjenim društvenim okolnostima

Sve do sada rečeno nije imalo za svrhu prikazati autorova “prosječnog vjernika” apsolutnim nezalicom u odnosu na Boga i njegovu Riječ jer u mnoštvu onih što su *prigrlili vjeru* (usp. Dj 4, 32-35) uvijek pronalazimo i one koji su istinski poznavatelji svetopisamskih tekstova te time uistinu vjernici na putevima zrele vjere. Autoru je pak više stalo do ukazivanja na problematičnost sadašnjih koncepata pastoralnog rada koji ne bi vodili više računa o

biblijskom pastoralu. Uzgred budi rečeno, u Republici Hrvatskoj tek jedna biskupija (o. a. Đakovačko-osječka nadbiskupija) ima ured za biblijski pastoral.

Što se pak tiče samog biblijskog pastoralala čini se kako se u njemu krije veliki potencijal i snaga i to iz više razloga. On je prije svega pastoral utemeljen na izvorima Riječi koju je Bog govorio, a samim time ocrtava autentičnu sliku Boga. S druge strane, on je instrument izgradnje odraslih, a jednako tako i mladih vjernika. I to stoga što se polazeći od biblijskog teksta kroz predavanja i kateheze (biblijske skupine) nastoji vjerniku posvjestiti da je Bog živ upravo u Riječu koja mu biva navještena. Ista riječ ima snagu mjenjati njegov život jer je živa riječ. Ona nije tek mrtvo slovo na papiru kakvom ju često precipira autorov “prosječni vjernik” kojemu upravo vlastiti život pokazuje kako to nije istina jer često svojim životom (Božju riječ) ju potvrđuje istinitom. Baš onda kada joj ne vjeruje i prepušta se dinamici svojega života bez vjernosti Riječi.

Nedjelja Božje riječi stoga je idealna prilika da se još snažnije istakne važnost Božje riječi u životu vjernika. Osobito pak u kontekstu društva i povijesnog trenutka u kojemu živimo za kojega će mnogi ustvrditi kako je drukčiji od onih koje su živjeli naši pretci. Shakespeare je nekada tvrdio da mijena jest jedina stalna, a danas se čini da je i ona dovedena u pitanje. No Božja riječ zato ostaje uvijek ista i nepromjenjena. Društveni kontekst biva izmijenjen, no Riječ ostaje uvijek ista i na jednak način je ona koja čovjeka može mjenjati i u njemu stvarati novo srce po mjeri Boga. Barem bi tako trebalo biti.

Razlog obezvrjeđivanja Riječi i stvaranja kršćanstva po svojoj mjeri

Možda se upravo u potrebi za promjenom srca i krije razlog da se Božju riječ tako često obezvrjedi. Jer ona je zahtjevna kada pred čovjeka stavlja imperativ promjene životne putanje. Tada se u čovjeku probudi ono isuviše ljudsko kako će Nietzsche ustvrditi. Samim time jer prevlada ono isuviše ljudsko, nema previše prostora za ono odveć božansko, a koje se krije u snazi Božje riječi. Tako primjerice slušatelj teksta Pavlove poslanice Kološanima o važnosti zaodijevanja u milosrdno srce, dobrostivost, strpljivost, ljubav i blagost te u pozivu na praštanje reći će da je to idealno kršćanstvo, a samim time iluzija od koje se ne živi (usp. Kol 3, 12-15).

I tada, uvjeravajući sebe u iluziju Pavlova modela kršćanskog života on se zatvara u sliku kršćanstva koju je sam kreirao te time sebe uvjerio u apsolutnost iste. Kod takvoga čovjeka nema velike želje za kršćanstvom kojemu smisao daruje Božja riječ jerbo se on zatvara u kršćanstvo koje je sam domislio. Potreba pak za osmišljavanjem kršćanstva po vlastitoj mjeri rađa se često iz komoditeta svoje osobne životne situacije u koju je teško pustiti Krista koji je

živa Riječ sposobna u takav život unijeti svjetlo i smisao. Zato nas uvijek iznova obrađuje, ali i rastuži proslav Ivanova evanđelja u kojem čitamo: „Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet; bijaše na svijetu i svijet po njemu postao i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja“ (Iv 1, 9-12).

Umjesto zaključka

Želeći na koncu dati svojevrsni zaključak o važnosti i značenju Božje riječi u životu vjernika može se ustvrditi kako se on sam nameće sam po sebi. Naime, iz svega navedenog do sada bespredmetno je raspravljati o važnosti Božje riječi u životu vjernika. I već sama činjenica kako se promišlja o njezinoj važnosti ukazuje kako se nalazimo pred problemom jer isticanje važnosti Božje riječi u životu vjernika trebalo bi biti nešto samo po sebi razumljivo. Ipak kako je analiza pokazala to nije tako te se svim pastoralnim radnicima nameće izazov snažnijeg rada na planu kreiranja biblijskog pastoralna koji bi Božju riječ stavio u središte sveg evangelizacijskog djelovanja Crkve. Jer bez poznavanja biblijskih istina te shodno tome izgrađivanja vjerničkog života na istim temeljima, teško je moguće govoriti o zreleme kršćanstvu. Stoga je godišnja proslava Nedjelje Božje riječi istinska pastoralna prilika za što snažniji zamah biblijskom pastoralu u našim mjesnim Crkvama. Moliti nam je Gospodina da tako i bude.